

LA BINE ȘI LA GREU MEREU ÎMPREUNĂ - PROIECT EDUCAȚIONAL PE COEZIUNE DE GRUP -

prof. Cristina CONSTANTINESCU

prof. Dana MUREȘAN

Grupul Școlar Huedin, jud. Cluj

Începând cu anii '50, o dată cu dezvoltarea cercetărilor din domeniul dinamicii grupurilor, psihologia procesului educativ a ajuns la concluzia că nu doar interacțiunea profesor - elev este importantă. Un impact asupra dezvoltării cognitive și afective a elevilor îl are interacțiunea din grupul informal. Studiile de psihologie socială au pus în evidență importanța eficienței interacțiunii dintre elevi pentru procesul de învățare. În școala tradițională accentul nu se punea pe cooperarea dintre elevi, dar în pedagogia modernă s-a ajuns la concluzia că, în multe cazuri, grupul mediază relația profesor - elev.

Orice copil petrece o mare parte a timpului în decursul multor ani în colectivul unei clase și acest lucru influențează dezvoltarea personalității acestuia. Clasa de elevi are un aport deosebit în procesul de socializare. Buna integrare a elevului în cadrul grupului clasei asigură individului confort psihologic și conduce la o stimă de sine ridicată, la dorința de a coopera și contribuie la creșterea nivelului de aspirație, în vreme ce izolarea corelează cu anxietate, o stimă de sine scăzută, sentimente ostile față de colegi, comportament agresiv și atitudini negative față de școală¹.

"Coeziunea poate fi considerată drept cea mai importantă variabilă de grup, deoarece, tocmai datorită ei, grupul există, se menține și funcționează ca o entitate coerentă, relativ de sine stătătoare"². Fenomenul de coeziune reflectă gradul în care *grupul* este atractiv pentru membri săi, de pildă oamenii se plac unii pe alții și doresc să rămână membri ai grupului.

Zaleznik, Christiansen, Roethlisberger declară: "cu cât este mai mare coeziunea grupului, cu atât este mai mare productivitatea grupului dacă atitudinile grupului susțin obiectivele organizației".

Termenul de coeziune de grup este mai adesea întâlnit în psihologia muncii și organizațională, iar proiectul pe care l-am realizat face parte din aceeași ramură a psihologiei, adaptat condițiilor școlare și nivelului de vârstă al grupului țintă.

Prezentarea proiectului LA BINE ȘI LA GREU MEREU ÎMPREUNĂ - proiect educațional pe coeziune de grup -

Propunători: prof. Constantinescu Cristina, prof Mureșan Dana

Argument

După preluarea clasei în calitate de dirigintă, cu aproximativ un an în urmă s-a observat existența unor bariere în comunicarea elev - elev cât și în relația cu profesorii. Atât elevii cât și cadrele didactice aveau unele nemulțumiri în ceea ce privește relațiile dintre ei. Elevii se plâneau de relația cu cadrele didactice iar profesorii aveau unele nemulțumiri cu privire la comunicarea cu clasa, precum și de relațiile existente între copii. De multe ori existau dificultăți în constituirea grupelor de lucru fiecare preferând doar anumite persoane și refuzând munca cu alți colegi. Aceste dificultăți de relaționare duceau la stări ostile și tensionate atât în timpul orelor cât și în pauze.

---

¹ Cosmovici, Andrei & Iacob, Luminița, Psihologie Școlară, Polirom, Iași, 2005, pag 229-2239.

² Golu Pantelimon, "Psihologie Socială", Editura Didactică și Pedagogică, București 1971, pag 192.

Grup țintă: clasa a VIII-a de la Grupul Școlar Huedin cu un colectiv de 29 de elevi.

Durata: martie 2009 – martie 2010

Scop: dezvoltarea unor relații optime în cadrul clasei

Obiective:

- să dezvolte strategii pentru exprimarea adecvată și în siguranță cu ceilalți
- să dezvolte coeziunea intra-grupală
- să-și asume roluri și responsabilități în cadrul muncii în grup
- să-și exprime punctele de vedere direct și deschis, cu încredere, fără anxietate
- să se informeze cu privire la un set de norme ale unei bune comunicări cu ceilalți
- să dezvolte comportamente de cooperare în grup

Desfășurarea activităților:

1. Diagnoza

• observația: - realizată în special de către diriginta clasei, iar observațiile au fost menționate în argument.

• realizarea unei sociograme a clasei: în prima parte s-a aplicat un test sociometric care a constatat în formularea unor întrebări prin intermediul cărora se solicita fiecărui elev să-și exprime simpatiile și antipatiile față de ceilalți colegi ai săi. Pe baza datelor obținute s-a realizat sociograma, astfel s-a putut observa existența unor grupuri foarte bine conturate în cadrul clasei cât și a unor relații de antipatie între membrii diferitelor grupuri.

2. Intervenția:

• pe baza sociogramei s-au realizat grupuri de lucru, astfel încât să se “spargă biserițele” existente, dar nici să nu existe în aceeași grupă antipatii reciproce accentuate. Prezentarea elevilor, a obiectivelor proiectului și a faptului că pe parcursul unui an ei vor lucra în această formulă, fără să aibă posibilitatea de a se muta dintr-o grupă în alta. La final, fiecare grupă va prezenta câte un proiect pe o temă aleasă.

• Alegerea temei pentru proiect

Obiectiv: dezvoltarea capacității de a lua decizii în grup

Exercițiul: fiecare elev a notat o temă dorită, după care în microgrup au ales tema finală a grupului. După ce s-au stabilit temele, s-au discutat cu elevii aspectele dificile din relația cu ceilalți membri în luarea deciziei și conflictele apărute.

• Excursie pe valea Domoșului

Obiective:

- dezvoltarea capacității de comunicare în echipă
- dezvoltarea coeziunii de grup

Elevii au fost antrenați într-o serie de exerciții care aveau ca țintă obiectivele amintite anterior.

a) Pânza de păianjen: elevii au fost nevoiți să ducă o minge pe o rețea de ață construită de ei într-un timp dat.

b) Marea îngheșuală: fiecare grupă trebuia să se așeze pe o pătură a cărei dimensiuni devenea din ce în ce mai mică prin împăturire.

c) Moneda fierbinte: exercițiul a constatat în plasarea unei monede de la unul la altul utilizând doar degetul arătător.

d) Coordonare de grup: elevii trebuiau să parcurgă o anumită distanță legați la picioare unii de alții.

După fiecare exercițiu s-au purtat discuții pentru ca fiecare să relateze dificultățile întâmpinate și soluțiile pe care le-a găsit.

e) Exercițiu desfășurat la panoul de escaladă din Cluj

Obiective:

- dezvoltarea capacității de lucru pe echipe în situații limită
- încrederea în colectiv (asigurare de către coechipieri)
- dorința de a ajunge la scopul propus (escaladarea vârfului)

Acest exercițiu a fost benefic din două puncte de vedere: în primul rând, datorită naturii escaladei sportive, în care este nevoie de o bună comunicare între membrii echipei, deoarece lipsa acesteia duce la accidente grave. În al doilea rând, datorită faptului că ei și-au ales ca teme pentru proiectele finale sporturile extreme.

3. Evaluarea proiectului

Evaluarea a avut loc în două etape: într-o primă fază elevii și-au prezentat proiectele în cadrul unei lecții deschise la consiliere și orientare, profesorii diriginți prezenți au apreciat munca lor, dar mai ales, modul în care au colaborat în realizarea și prezentarea proiectelor.

Într-o a doua fază elevii au apreciat proiectul și toate activitățile desfășurate în cadrul acestuia, răspunzând la un chestionar. Prin acest chestionar elevii au realizat evaluarea noastră, a celor care am propus și am realizat proiectul. Itemii vizau diferite aspecte ale proiectului și modul în care s-au simțit pe toată perioada aplicării lui.

Cu aceste activități am încercat să îi ajutăm pe elevi să învețe să își exprime sentimentele, să își dezvolte calitățile de cooperare în grup. De asemenea, am încercat să dăm posibilitatea tuturor elevilor de a participa, de a învăța lucruri noi, de ai ajuta să-și conștientizeze talentele, să aibă încredere în ei și în capacitățile lor.

În concluzie, putem afirma că un factor important în performanța elevului în colectivul clasei îl reprezintă coeziunea de grup.

Bibliografie

Bogathy, Zoltan, *Manual de tehnici și metode în psihologia muncii și organizațională*, Polirom, Iași, 2007.

Cosmovici, A., Iacob, L., *Psihologie Școlară*, Polirom, Iași, 2005.

Golu Pantelimon, *Psihologie Socială*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971.